

Sygn. akt **VII GC 387/22**

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy

w składzie: Przewodniczący sędzia Leszek Ciulkin

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2023 roku w Białymstoku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **T. W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S.**

o zapłatę

P o s t a n a w i a:

oddalić wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, w zakresie opłaty sądowej, ponad uiszczoną kwotę 20.000 zł.

sędzia Leszek Ciulkin

Sygn. akt **VII GC 387/22**

UZASADNIENIE

Powód w pozwie o zapłatę kwoty 3.798.185,96 zł wystąpił o zwolnienie go z kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej ponad kwotę 20.000 zł, podnosząc, że nie jest w stanie jej ponieść bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny.

Z załączonego oświadczenia majątkowego wynika, że powód pozostaje w związku małżeńskim i ma na utrzymaniu 15 letniego syna. Powód posiada dom w J. o powierzchni 148 m² na działce o powierzchni 3.640 m². Ma także w ramach współwłasności z byłą żoną trzy domki na wynajem w J. oraz działkę niezabudowana w J. o powierzchni 10.000 m².

Powód posiada 7 samochodów osobowych, w tym M. (...) z 2018 r. wycenionego na kwotę 200.000 zł oraz w ramach prowadzonej działalności gospodarczej cenne maszyny i środki trwałe wycenione przez niego na kwotę 790.000 zł.

Powód ponosi koszty związane ze spłacaniem rat leasingu, według jego wyliczeń, w kwocie 32.060,91 zł miesięcznie oraz zgodnie z jego oświadczeniem wydaje kwotę ok. 15.000 zł na mieszkanie.

Ponadto powód wskazał, że prowadzona przez niego działalność odnotowała straty spowodowane nieregulowaniem przez pozwanego zobowiązań. Stan kasy jest na minusie.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 167 poz. 1398 z późn. zm) z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych może skorzystać osoba, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek.

Wniosek powoda okazał się jednak niezasadny, ponieważ nie można uznać go za ubogiego. Wręcz odwrotnie opis jego majątku ujawniony w oświadczeniu wskazuje, że jest osobą zamożną.

Z wyciągów z załączonego do wniosku (analizując tylko dwa rachunki bankowe) wynika, że powód w okresie od lipca 2022 r. do 29 grudnia 2022 r. miał wpływy w łącznej kwocie około 4 milionów zł (k. 1917-1924, 1928-1962).

Uwzględniając fakt, że na rachunki bankowe powoda w kresie od lipca 2022 r. do końca grudnia 2022 r. wpłynęła kwota ok. 4.000.000 zł należało dojść do wniosku, że powód dysponował środkami na pokrycie wszystkich wydatków związanych z kosztami utrzymania jego i jego rodziny oraz regulował szereg zobowiązań związanych z działalnością gospodarczą, w tym także z tytułu zaciągniętych kredytów (oświadczenie k. 1900).

Z powyższego wynika, że pozwany nie może skutecznie wykazywać zasadności wniosku tym, że spłaca innych wierzycieli przed zobowiązaniem Skarbu Państwa z tytułu kosztów sądowych.

Trzeba przy tym podkreślić, że postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne, a zwolnienie od kosztów sądowych jest instytucją wyjątkową, nie stanowi formy kredytowania przez Skarb Państwa i powinno służyć jedynie najuboższym. Zatem każdy kto ubiega się o skorzystanie z dobrodziejstwa zwolnienia od kosztów sądowych, które wywołane są jego aktywnością procesową musi wykazać, że rzeczywiście nie stać go na pokrycie ciężaru finansowego z tym związanego. Oznacza to, że musi wykazać, iż nie ma majątku z którego można byłoby sfinansować koszty opłaty sądowej. ***Tymczasem tylko jedno z siedmiu aut należących do powoda jest warte, o co najmniej kilkanaście tysięcy więcej, niż wynosi zobowiązanie z tytułu opłaty sądowej.***

Przy ocenie zasadności wniosku o zwolnienie przedsiębiorcy od kosztów sądowych należy wziąć pod uwagę, że koszty sądowe są wydatkami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej, które przedsiębiorca powinien traktować na równi z innymi wydatkami.

Należy także dostrzec, że nawet przejściowe trudności materialne strony nie powinny stanowić podstawy wydania przez sąd postanowienia o zwolnieniu jej od kosztów sądowych. Podmiot profesjonalny, jakim jest powód powinien mieć na względzie koszty z związane z postępowaniami sądowymi, które mogą powstać na gruncie prowadzonej działalności gospodarczej. Obowiązany jest zatem gromadzić środki potrzebne na ten cel z dochodów uzyskanych w dłuższym okresie.

Przedsiębiorca, który przewiduje konieczność podjęcia działań inicjujących wszczęcie postępowania sądowego powinien, planując wydatki związane z działalnością gospodarczą, uwzględnić potrzebę posiadania środków finansowych na prowadzenie procesu, traktując je równoważnie z innymi obowiązkami finansowymi (podobnie zob. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 października 2016 r., V CZ 63/16).

Wypada podkreślić, że rzeczywistość gospodarcza wymaga od podmiotów prowadzących jakąkolwiek formę działalności na rynku, aby planując swoje wydatki i przewidując realizację swoich praw przed sądem, powinny uwzględniać także konieczność wygosparowania środków na prowadzenie procesu sądowego. Planowanie bowiem wydatków bez uwzględnienia tej zasady, ocenione być musi jako dokonane z naruszeniem zasady równoważności w traktowaniu powinności finansowych przez zobowiązanego, gdyż obowiązek uiszczania kosztów sądowych wobec Skarbu Państwa jest co najmniej równorzędny z obowiązkiem wywiązywania się z innych zobowiązań związanych z prowadzeniem działalności. Stąd też koszty dochodzenia praw przed sądem powinny być wkalkulowane w koszty prowadzonej działalności i uwzględnione przy planowaniu wydatków (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 lutego 2013 r., III AUz 29/13).

Należy mieć na względzie, że de facto zwolnienie od kosztów sądowych powoduje obciążenie nie „abstrakcyjnego” Skarbu Państwa, lecz pośrednio całego społeczeństwa. Dlatego korzystając z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych należy mieć na względzie wyważenie interesu wnioskodawcy oraz ogółu społeczeństwa, które w przypadku zwolnienia zostanie obciążone tymi kosztami.

Mając powyższe na uwadze i uznając że powód nie wykazał zasadności swego wniosku, w oparciu o art. 102 uoks orzeczono jak w sentencji.

sędzia Leszek Ciulkin

Z/odpis doręczyć pełnomocnikowi powoda przez PI.